

HERIJKING BELEID ARMOEDEBESTRIJDING MEIERIJSTAD

2018 - 2021

MEIERIJSTAD

INHOUD

1. Algemene inleiding	5
2. Overzicht Minimavoorzieningen Meierijstad	5
3. Cijfers omvang doelgroep, bereik en uitgaven	7
4. Ambities en herijking beleid Armoedebestrijding Meierijstad	8
5. Landelijk onderzoek SER en WRR	10
6. Participatietraject herijking maatregelen Armoedebestrijding	10
7. Nieuwe maatregelen Thema Aanbodversterking, preventie en samenwerking	11
8. Nieuwe maatregelen Thema Voorlichting en verbinding	14
9. Nieuwe maatregelen Thema versterken Kindpakket en Regeling Maatschappelijke participatie	15
10. Nieuwe maatregelen Thema Maatwerk en versoepeling inkomenstoets	17
11. Financiële consequenties/ kosten nieuwe maatregelen	18

1 ALGEMENE INLEIDING

Armoede is een complex probleem. Het gaat vaak niet alleen om te weinig geld. Armoede hangt samen met onder meer opleiding, economische zelfstandigheid, gezondheid en wonen. Het raakt ook andere gebieden zoals bijv. het arbeidsmarktbeleid, re-integratie-beleid, het Wmo-beleid, maar ook het gezondheidsbeleid en het onderwijs.
Vrijwel iedereen in Nederland heeft een dak boven zijn hoofd, eten op zijn bord en toegang tot medische zorg en onderwijs. Maar er zijn ook mensen die te weinig inkomen hebben voor het consumptieniveau dat we in Nederland minimaal noodzakelijk achten. Dit komt, bijvoorbeeld door hoge kosten. Dan komt armoede om de hoek kijken.

Wat is armoede?

Armoede kent meerdere definities. In de enge zin gaat het om een tekort aan financiële middelen. In de brede zin van het woord verwijst armoede ook naar sociale uitsluiting. Denk aan mensen die geen geld hebben om deel te nemen aan activiteiten, geen opleiding hebben, veelal in een minder goed geïsoleerd huis wonen en vaker gezondheidsproblemen hebben. Zij kunnen zich vaak moeizaam zelf redden.
Armoede is een subjectief begrip. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) spreekt daarom niet van 'arme huishoudens', maar van 'huishoudens met een laag inkomen en risico op armoede'. Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) hanteert geen lage-inkomensgrens, maar hanteert de term draagkracht: het deel van het inkomen waarmee mensen hun kosten zelf kunnen betalen. Draagkracht is afhankelijk van inkomen, verplichtingen, woonlasten en belastingvoordelen. Mensen met een hoog inkomen en hoge (vaste) lasten dreigen te weinig draagkracht over te houden. Mensen met een hoger inkomen kunnen zo toch in de financiële problemen komen.

Wat kan de gemeente doen?

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om alle inwoners - ook kinderen - te laten meedoen in de samenleving. Mensen die moeten rondkomen van een minimuminkomen kunnen hierbij ondersteuning krijgen. Door ouders te helpen, helpen we kinderen. Een gemeentelijk instrument daarvoor is het armoedebeleid.
Een belangrijke bijdrage aan armoedebestrijding wordt daarbij geleverd door de verschillende organisaties voor maatschappelijk werk en welzijnsorganisaties in de gemeente, Ons Welzijn, Juvans, Lumens, Welzijn de Meierij, door de Voedselbanken, de verschillende wijkteams, en diverse vrijwilligers/schuldhulpmaatjes en particuliere initiatieven en parochies in de gemeente.

2 OVERZICHT MINIMAVOORZIENINGEN

Huidig beleid/regelingen gemeente Meierijstad

Binnen de Participatiewet zijn de mogelijkheden voor individuele bijzondere bijstand voor daadwerkelijk gemaakte kosten sinds 2015 verruimd en is de focus in toenemende mate komen te liggen op maatwerk. De gemeente mag zelf de inkomensgrenzen vaststellen voor de diverse regelingen bijzondere bijstand en gemeentelijk Minimabeleid.

Uniform beleid

Alle inwoners van Meierijstad kunnen voor dezelfde regelingen terecht bij de gemeente Meierijstad. De regelingen zijn de volgende:

a. Bijzondere bijstand

Criteria: de **inkomensgrens** is maximaal 120% van het sociaal minimum. Dit is voor een alleenstaande (ouder) € 1.120,38 netto per maand excl. vakantietoeslag en excl. kind gebonden budget, en voor gehuwden/samenwonenden € 1.600,54 netto per maand. excl. vakantietoeslag.

Toegestane vermogen minder dan ‹ € 5.940,- bij alleenstaanden en minder dan ‹ € 11.880,- bij alleenstaande ouders, gehuwden/samenwonenden.

· **Individuele bijzondere bijstand:**
Deze regeling heeft betrekking op een financiële tegemoetkoming in noodzakelijke kosten die iemand maakt in bijzondere situaties. Voorbeelden van bijzondere kosten zijn: eigen bijdragen medische kosten, tandarts, fysiotherapie, dieetkosten, personenalarmering, eigen bijdragen CAK, eigen bijdragen voor advocaatkosten/rechtsbijstand, bewindvoeringskosten, tijdelijk hoge woonlasten, reiskosten bij bijzondere omstandigheden (opname ziekenhuis gezinslid), babyuitzet, onvoorziene noodzakelijke verhuiskosten, inrichtingskosten. E.e.a. als er geen voorliggende regeling is.
· **PC/computer regeling en regeling schoolkosten voor huishoudens met schoolgaand kind 4 tot 18 jaar:** PC Maximaal € 535,-- per gezin 1 x per 5 jaar; Regeling tegemoetkoming schoolkosten bedraagt € 187,- per kind per jaar.
· **Regeling duurzame gebruiksgoederen meerjarige minima:**
Dit is een regeling voor inwoners die langer dan 5 jaar op het minimuminkomensniveau leven, deze financiële tegemoetkoming is ter vervanging van een wasmachine, koelkast, gasfornuis of TV. (Inkomensgrens is 100% vanwege de aard van de kosten).
· **Collectieve zorgverzekering minima bij CZ/VGZ:**
Inwoners met een laag inkomen en weinig vermogen en met (hoge) zorgkosten hebben de mogelijkheid zich te verzekeren met de Gemeentepolis.
· **Individuele Inkomenstoeslag:**
Voor inwoners die langer dan 3 jaar op het minimuminkomensniveau leven met weinig perspectief op inkomensverbetering ontvangen jaarlijkse een toeslag: € 561,-- voor gehuwden, € 504,-- voor alleenstaande ouders, € 393,-- voor alleenstaanden.
· **Regeling Maatschappelijke participatie:**
Om deel te kunnen deelnemen aan maatschappelijke-, sociale-, culturele-, sport- en welzijnsactiviteiten is er voor inwoners een tegemoetkoming in kosten vrije tijdsbesteding: € 187,-- per volwassene per jaar, € 255,-- per kind per jaar.

Uitgebreide informatie over de verschillende regelingen is te vinden op de website **www.meierijstad.nl** Uitkering, werk en bijstand, en in de Beleidsnota Bijzondere bijstand en Gemeentelijk Minimabeleid Meierijstad 2017. Voor de Individuele Inkomenstoeslag en Gemeentelijk Minimabeleid (Regeling Maatschappelijke participatie) zijn tevens verplichte gemeentelijke verordeningen vastgesteld.

b. Schuldhulpverlening
Inwoners met financiële problemen/schulden kunnen terecht bij de schuldhulpverlening. Financiële problemen hebben gevolgen voor de persoon die ze heeft, zijn omgeving en positie in de maatschappij en belemmeren inwoners om actief mee te doen aan de samenleving. Tevens kosten deze financiële problemen de maatschappij veel geld. Die kosten willen we voorkomen en de belemmeringen om actief mee te doen aan de samenleving willen we zoveel mogelijk wegnemen. De hulpverlening voldoet aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
Uitgebreide informatie over de schuldhulpverlening is te vinden op de website **www.meierijstad.nl** Uitkering, werk en bijstand, en in de Beleidsvisie en beleidsplan Schuldhulpverlening Meierijstad 2017 en de Beleidsregels schuldhulpverlening Meierijstad 2017.

In de gemeente is ook een aantal vrijwilligers/schuldhulpmaatjes werkzaam, o.a. bij Welzijn de Meierij in Schijndel, de Hulpdienst Diaconie, Veghel. Zij werken samen met de klantmanagers schuldhulp van de gemeente en begeleiden in overleg cliënten die een schuldregelingstraject volgen.

c. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen
Bij deze regeling wordt bij inwoners met een laag inkomen en weinig vermogen de aanslag voor gemeentelijke belastingen geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden.

d. Aanvullende samenwerkingsafspraken en aanverwante beleidsmaatregelen
-De gemeente heeft aanvullende afspraken met het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds en de Stichting Leergeld Maas & Leijgraaf, en werkt samen met de Voedselbank/voedselhulp in Veghel, Schijndel, en Sint-Oedenrode. De activiteiten worden deels gesubsidieerd.

-De Formulierenbrigades in Meierijstad van Ons Welzijn en Welzijn de Meierij helpen bij het invullen van formulieren voor inkomensondersteunende voorzieningen van de gemeente, van de Belastingdienst en van andere organisaties.

-(Bijdrage)regeling voor kosten kinderopvang/peuteropvang. Per 1 januari 2018 wordt de doelgroep van de gemeentelijke regeling uitgebreid met de doelgroep peuters van ouders die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst.

-Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning: de eigen bijdrage CAK wordt sinds 1 januari 2017 niet meer geïnd bij een inkomen dat minder is dan 110% van de bijstandsnormen.

3 CIJFERS OMVANG DOELGROEP, BEREIK EN UITGAVEN

Bron: gemeente, CBS en/of www.waarstaatjegemeente.nl

Naar schatting telt Meierijstad 2257 huishouders met een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm.
Hieronder zijn 30% werkenden.

	120%	Bijstelling aantal 120% -\- 40% i.v.m. mogelijk vermogen
Meierijstad Aantal huishoudens met inkomen tot % van het sociaal minimum	3763 Werkenden hiervan 1137 = 30%	2257

Voor de bepaling van de omvang van de doelgroep is gebruik gemaakt van de Minimascan van adviesorganisatie Stimulansz van juli 2016. Dit zijn schattingen.

Gegevens omtrent het vermogen zijn niet beschikbaar en hierin dus niet meegenomen. De Participatiewet kent een vermogensgrens van € 11.880,- voor gehuwden/samenwonenden, en € 5.940,- voor alleenstaanden.

Omdat de cijfers m.b.t. vermogen ontbreken worden de cijfers van Stimulansz door gemeenten veelal naar beneden bijgesteld met 40%.

Cijfers bereik

In 2016 hebben 1600 huishoudens in Meierijstad (dit betreft de drie voormalige gemeenten opgeteld) gebruik gemaakt van een of meer inkomensondersteunende regelingen/voor-zieningen van de gemeente. In 2015 waren dat er 1517. (Bron voormalige gemeente Sint-Oedenrode, en de Intergemeentelijke Sociale Dienst Optimisd)

Dit aantal is exclusief hulpvragers schuldhulpverlening en kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Uitgaven minimabeleid/bijzondere bijstand

	2015	2016	2017
Schijndel	666.350	821.853	
Sint Oedenrode	305.593	333.338	
Veghel	1.070.979	1.204.972	
Meierijstad Totaal	2.042.922	2.360.163	Naar verwachting 2.440.265

* Exclusief uitgaven kwijtschelding gemeentelijke belastingen/schuldhulpverlening en subsidies voor samenwerkende partners Jeugd-sportfonds, Jeugdcultuurfonds en Stichting Leergeld Maas & Leijgraaf.

Cijfers Waar staat je gemeente.nl

Meierijstad scoort op diverse aspecten die te maken hebben met Werk en inkomen, Wonen en leefklimaat, Bedrijvigheid en economie, Jeugd, Gezondheid of Onderwijs van burgers beter dan andere gemeenten (in Noord - Brabant)

Het aantal mensen dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering is in verhouding met andere gemeenten laag. Het werkloosheidspercentage is laag. Het aantal werkloze jongeren is minder dan het gemiddelde. Het aantal kinderen dat opgroeit in een gezin met inkomen tot 120% is in verhouding met landelijke cijfers lager.

Ter illustratie een overzicht van Waar staat je gemeente.nl op een aantal relevante aspecten, in beeld gebracht.

	Meierijstad	Landelijk	Noord Brabant
Wonen en leefklimaat:			
% koop woning	70,1	56,9	61
% huur woning	29,9	43,1	39
Werkloze beroepsbevolking personen per 1000 inwoners	39	48	
Werkloosheidspercentage t.o.v. beroepsbevolking	4,6	6,1	5,5
Zzp ers met laag inkomen % inkomen tot € 15.000	13	16,6	15,2
Percentage huishoudens met laag inkomen (dat landelijk behoort tot de laagste 10%)	7,1	?	8,6
Personen met bijstands- uitkering per 1000 inwoners	18,7	41,3	31,8
Huishoudens met bijstandsuitkering % t.o.v. totaal huishoudens	2,7	5,7	4,4
Kinderen 0 tot 18 jaar met kans op armoede die opgroeien in een gezin inkomen tot 120%	9,4	13	11,5
% Kinderen in uitkeringsgezin	3,32	6,58	5,41
% Werkloze jongeren 16-22 jaar	1,07	1,52	1,48
Kinderen in armoede percentage dat in een gezin leeft met bijstandsuitkering	3,19	6,47	5,41
% Kinderen zonder periodieke controle tandarts/mondzorg	10,9	20,8	17,2
Aantal inwoners Lidmaatschap sportvereniging t.o.v. totaal aantal inwoners	32,5	25,7	?

4. AMBITIES EN HERIJKING BELEID ARMOEDEBESTRIJDING

Armoedebestrijding staat hoog op de agenda.
In het Mijlpalendocument van de gemeente is daarom o.a. opgenomen:

· Meierijstad wil inwoners die het financieel moeilijk hebben mogelijkheden bieden om ook mee te doen.
· De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt. Beleid gericht op preventie heeft prioriteit.
· We kiezen voor een integrale aanpak waarbij de sociale wijkteams de spil zijn. Werk of een andere zinvolle dagactiviteit hebben is van belang. In Meierijstad doet iedereen mee, vanuit eigen talenten. Wie het zelf niet redt, krijgt ondersteuning. Vrijwilligerswerk wordt gewaardeerd, gestimuleerd en ondersteund.
· Voor de jeugd zijn in Meierijstad voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de groei naar volwassenheid door o.a. onderwijs, welzijn en vrije tijdsbesteding.

Herijking maatregelen op het terrein van Armoedebestrijding

Het is van belang op basis van nieuwe ontwikkelingen en inzichten het Armoedebeleid Meierijstad te actualiseren en vast te stellen voor de komende jaren. Het huidige beleid is bij de fusievorming vastgesteld in afwachting van herijking.
Er is de afgelopen jaren een aantal ontwikkelingen geweest binnen het sociaal domein. Dit betreft o.a. meer samenhang Participatiewet, WMO, Jeugdzorg (sociaal domein) als ook vaststelling van het Mijlpalendocument Meierijstad. Er werd daarnaast de laatste jaren veel onderzoek gedaan naar armoede. Dit levert nieuwe inzichten op over effectievere aanpakken.
De Rijksoverheid heeft de laatste jaren nieuwe accenten gelegd en heeft ook extra middelen beschikbaar gesteld. Denk hierbij aan kinderen die opgroeien in armoede.

Wat gaat goed

· Er is in Meierijstad een breed pallet aan regelingen voor inwoners van Meierijstad (met kinderen) ontwikkeld met voorzieningen voor allerlei kostensoorten, zoals bijzondere bijstand, tegemoetkoming in kosten vrijetijdsbesteding, extra vergoedingen voor ouders met kinderen of inwoners met hoge zorgkosten, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, hulp voor mensen met schulden. De uitgaven zijn jaarlijks gestegen.
· De regelingen van Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel, zijn voorafgaand aan de fusie- vorming al op elkaar afgestemd; er is uniform beleid vanaf 1 januari 2017.
· Het aantal mensen dat gebruik maakt van de verschillende regelingen stijgt jaarlijks.
· Er wordt constructief samengewerkt met het maatschappelijk middenveld, met diverse organisaties, vrijwilligers en schuld hulpmaatjes die zich inzetten voor burgers met financiële problemen of met een laag inkomen, en met buurgemeenten, waaronder de gemeenten Boekel en Bernheze. Met deze gemeenten heeft Meierijstad een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
· De samenwerking en subsidies voor de Voedselbanken van Veghel en Boxtel/Sint-Oedenrode en voedselhulp van de Vincentiusvereniging Schijndel, met het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, en met Stichting Leergeld Maas & Leijgraaf zijn voortgezet.
· Bijstandsgerechtigden worden waar mogelijk gemotiveerd om hun situatie van armoede te doorbreken. Dat gebeurt door in te zetten op arbeidsparticipatie, omdat werk belangrijk is om mee te kunnen doen in de samenleving, en zorgt voor economische zelfstandigheid. De dienstverlening van de gemeente bij de uitvoering van de Participatiewet is er daarom op gericht om mensen die een uitkering aanvragen of hebben zoveel mogelijk te laten meewerken en meedoen. Activeren naar betaald werk is altijd het uitgangspunt in de begeleiding van bijstandsgerechtigden. Afhankelijk van iemands mogelijkheden stellen we eisen aan het werk (additioneel of regulier), de mate van begeleiding en het verplichtende karakter. Werk dat klanten doen is gericht op ontwikkeling en doorstroom. Ook taalbeheersing en vrijwilligerswerk komen daarbij aan bod.

Wat kan beter

Tegelijkertijd constateren we ook:

· Het bereik/gebruik van de diverse regelingen door de doelgroep personen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum is nog niet optimaal is. We bereiken niet iedereen.
· Het zijn vooral (voormalig) bijstandsgerechtigden, en ouderen (met kleine pensioenen) die gebruik maken van de verschillende mogelijkheden. Het aantal overige minima, zoals werkenden met een laag inkomen, dat gebruik maakt van de regelingen, is beperkt.
· Ook in Meierijstad groeien kinderen op in armoede.
· De laatste jaren is vooral de focus gelegd op inkomensondersteuning, en minder op het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid van burgers en op preventie.
· Door persoonlijke omstandigheden/levensgebeurtenissen (zoals verlies van baan, echtscheiding, verlies van een partner of gezinsuitbreiding) kan de (financiële) basis immers tijdelijk niet meer op orde zijn. Dit kan elke burger treffen, niet alleen minima, en meer ondersteuning door de gemeente en/of welzijnsorganisaties is daarbij van belang
· De uitgaven bijzondere bijstand voor kosten van bewind voering stijgen jaarlijks.
· Scholen zijn een onmisbare schakel in de keten om armoede onder kinderen terug te dringen, maar kunnen beter worden betrokken.

5. LANDELIJK ONDERZOEK SER EN WRR

In 2017 is een tweetal onderzoeksrapporten verschenen die van belang zijn voor de bestrijding van armoede door gemeenten.

Rapport Sociaal - Economische Raad (SER): Opgroeien zonder armoede:

Ondanks allerlei inspanningen van de overheid en maatschappelijke organisaties groeit
8 tot 12 procent van alle kinderen in Nederland op in armoede. Opvallend is dat twee derde van deze kinderen opgroeit in een gezin waar ten minste één van de ouders werkt. Die ouder verdient echter te weinig of krijgt schulden. Instanties hebben deze groep vaak slecht in beeld omdat ze geen uitkering krijgen. Ook hebben kinderen uit een ouder gezinnen meer kans op armoede dan kinderen die bij twee ouders wonen
Hulpverleners zouden meer rekening kunnen houden met de gevolgen van armoede op het gedrag en oplossend vermogen van mensen. Armoede leidt bijvoorbeeld vaak tot stress en tot het 'wegstoppen' van de financiële problemen. Als het aan de SER ligt, gaan scholen beter samenwerken met gemeenten en helpen bij het signaleren van armoede. Bovendien zouden scholen kinderen moeten leren hoe ze verantwoord met geld omgaan en de eigen bijdrage van ouders beheersbaar houden.

Rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regerings-beleid (WRR): Weten is nog geen doen:

Uit onderzoek van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) blijkt dat de hedendaagse samenleving hoge eisen stelt aan de zelfredzaamheid van burgers, maar dat lang niet alle burgers hiertoe onder alle omstandigheden in staat zijn. Kennis en intelligentie alleen zijn niet genoeg voor redzaamheid. Ook mensen met een goede opleiding en een goed inkomen kunnen in moeilijkheden komen omdat ze even niet opletten of zaken voor zich uitschuiven. Dat geldt zeker op een momenten dat het leven tegenzit, zoals bij een echtscheiding, faillissement of ontslag. En soms is het juist de overheid die mensen minder redzaam maakt, omdat ze onvoldoende rekening houdt met verschillen in het doen vermogen van burgers. De groep voor wie de eisen soms te hoog gegrepen zijn, is niet beperkt tot een kleine groep 'kwetsbaren'.

6. PARTICIPATIE TRAJECT HERIJKING BELEID ARMOEDEBESTRIJDING

Er is ingezet op een stevig participatietraject bij de voorbereiding van deze Beleidsnota Herijking beleid Armoedebestrijding Meierijstad 2018 - 2021.
We hebben met de Kennisgroep Participatie van de Adviesraad Sociaal Domein ideeën en suggesties voor nieuw beleid uitgewisseld. Er zijn ronde tafel gesprekken georganiseerd met een afvaardiging van vrijwilligers van o.a. de Diaconieën/Caritas, de Vincentiusvereniging, Damiaancentrum, Stichting Geluksboontje, Voedselbanken, Vluchtelingenwerk en Budgetmaatjes, die actief zijn in onze gemeente. Er heeft een gesprek plaatsgevonden met enkele scholen en schoolbesturen. Ervaringen zijn opgehaald bij klanten d.m.v. meeloopsessies. Verder zijn we met de professionele instellingen voor welzijns- en maatschappelijk werk in gesprek gegaan.
Tijdens de Beeldvormende avond 3 oktober jl. heeft met raadsleden overleg plaatsgehad.

Ook heeft overleg plaatsgevonden met de gemeenten Bernheze en Boekel in het kader van de Dienstverleningsovereenkomst met Meierijstad. Deze gemeenten zijn voornemens op een aantal onderdelen dezelfde of vergelijkbare maatregelen te treffen. Het overleg is een continue proces. Er wordt zoveel als mogelijk afgestemd, uiteraard ook rekening houdend met de lokale kleur van elke gemeente.

Thema's

De belangrijkste thema's die zijn besproken met de verschillende partijen tijdens het participatietraject zijn:

-Thema Aanbodversterking, preventie en samenwerking
-Thema Voorlichting en verbinding
-Thema Versterken Kind pakket en Regeling Maatschappelijke participatie
-Thema Maatwerk en versoepeling inkomenstoets

Het uiteindelijke doel van armoedebestrijding is dat meer inwoners kunnen meedoen aan de samenleving. Met het bieden van integrale ondersteuning en meer activiteiten gericht op het signaleren van armoede en schuldenproblematiek willen we financiële problemen en daarmee aanverwante maatschappelijke problemen zoveel mogelijk voorkomen en een bijdrage leveren tot verbetering van de leefsituatie van de betrokkenen.
De huidige minimaregelingen voor inwoners van Meierijstad (met kinderen) met voorzieningen voor allerlei kostensoorten, de regeling kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, en de hulp voor mensen met schulden worden daarom voortgezet. Ook de samenwerking met de diverse Welzijnsorganisaties, met vrijwilligers, met de Voedselbanken van Veghel en Boxtel/Sint-Oedenrode en voedselhulp van de Vincentius vereniging Schijndel, en met het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, en de Stichting Leergeld Maas & Leijgraaf worden voortgezet.

In de volgende hoofdstukken zijn de aanvullende nieuwe instrumenten en maatregelen voor de verschillende thema's nader uitgewerkt. De financiële consequenties daarvan zijn in hoofdstuk 11 opgenomen.

7. NIEUWE MAATREGELEN THEMA

AANBODVERSTERKING, PREVENTIE EN SAMENWERKING

We versterken de bestaande structuren en samenwerking met Welzijnsorganisaties, budgetmaatjes/vrijwilligers en particuliere initiatieven. We willen duurzame resultaten bereiken door, samen met andere partijen, te werken vanuit een totaalaanpak en daarbij ook in te zetten op bewustwording en gedragsverandering.

Ambitie

We proberen met de inzet van doelgroepgerichte preventieve activiteiten financiële problemen bij burgers beter te voorkomen. We reiken burgers instrumenten aan om het uitgavenpatroon in overeenstemming te brengen met het inkomen bij persoonlijke omstandigheden/levensgebeurtenissen (zoals verlies van baan, echtscheiding, verlies van een partner of gezinsuitbreiding).

Concrete maatregelen

7.1 Ronde tafelbijeenkomsten

We blijven d.m.v. ronde tafelbijeenkomsten en/of informatieve sessies in gesprek met diverse (vrijwilligers) organisaties in de gemeente die te maken hebben met armoedebestrijding, schuldhulpverlening en kwetsbare burgers, alsmede met de Adviesraad Sociaal Domein/ Kenniskring Participatiewet, en met het onderwijsveld. We gaan de verschillende partijen (zowel extern als intern binnen de gemeente) meer met elkaar verbinden door netwerkmomenten te organiseren of te ondersteunen.
Doel van de gesprekken is o.a. ervaringen ophalen en uitwisselen, de samenwerking optimaal maken/verbeteren, attent maken op de bestaande mogelijkheden van de gemeente en anderen, peilen waar nog behoefte aan is etc. etc. Van belang is daarbij ook dat organisaties goed de weg weten te vinden naar Meierijstad, naar elkaar en om contactgegevens uit te wisselen.
Eventuele suggesties en verbeteringen voor de dagelijkse uitvoeringspraktijkdoor de klantmanagers van Werkatelier Toegang van Meierijstad worden opgepakt.

7.2 Werkplaats Financiën (pilot)

Met de Welzijnsorganisaties is gesproken over het in kaart brengen van vindplaatsen van burgers met financiële problemen, om deze burgers vervolgens in contact te kunnen brengen met de reguliere dienstverlening (schuldhulp) en vrijwillige budgetmaatjes.
De Welzijnsorganisaties onderzoeken tevens de mogelijke start van een Werkplaats Financiën, naar een voorbeeld in de gemeente Eindhoven, bij wijze van pilot in 't Spectrum in Schijndel.
Zo'n Werkplaats is een laagdrempelige inloopmogelijkheid met spreekuur, waar vooral ervaringsdeskundigen aanwezig zijn, die een luisterend oor hebben, hulp kunnen bieden en inwoners met financiële problemen wegwijs kunnen maken in het woud van hulpverlening. Bij goede ervaringen kan de Werkplaats op meer locaties worden gerealiseerd in de gemeente.

7.3 Doelgroepgerichte preventie

Gerichte incidentele en/of preventieve ondersteuning is zinvol om te voorkomen dat mensen in de financiële problemen komen of afglijden in armoede.
We gaan nieuwe aanvullende doelgroepgericht preventieve activiteiten aanbieden en inzetten om financiële problemen te voorkomen, en te werken aan bewustwording. Daartoe reiken we burgers instrumenten aan bij levensgebeurtenissen om het uitgavenpatroon in overeenstemming te brengen met het inkomen. We streven ernaar dat deze zo snel mogelijk weer op orde is en helpen daarbij.

Dit doen we door in samenwerking met externe organisaties, naast de bestaande dienstverlening, de volgende nieuwe instrumenten in te zetten: Startpunt Geldzaken van het Nibud en het aanbieden van een Training Omgaan met Geld voor de inwoners van Meierijstad.

a) -Startpunt Geldzaken van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud):

Het Nibud heeft Startpunt Geldzaken ontwikkeld, waarmee personen zelf of met behulp van een vrijwilliger of begeleider hun geldzaken in balans kunnen brengen en houden. Gemeenten die zich aansluiten bij dit Startpunt krijgen via de gemeentelijke website, de beschikking over diverse ontwikkelde geldplannen. Het is een digitale voorziening. De gemeente krijgt een eigen internetpagina, met het logo van de gemeente, voorzien van links naar de eigen gemeentelijke diensten.
Er zijn geldplannen beschikbaar voor huishoudens in verschillende omstandigheden:

- Voor huishoudens die elke maand geld te kort komen is er het geldplan: Kom uit de geldzorgen.
- Voor huishoudens die de ene maand geld over houden, maar de volgende maand geld te kort komen is er het geldplan: Beter rondkomen.
- Huishoudens die elke maand geld over houden worden in het geldplan Sparen, aflossen of beleggen? begeleid om buffers op te bouwen voor de korte en lange termijn.
- Voor huishoudens met kinderen is ontwikkeld het Geldplan Rondkomen met kinderen; dit geldplan leidt ouders en hulpverleners naar die regelingen die voor hen van groot belang zijn.

Daar waar nodig wordt in de geldplannen verwezen naar relevante hulpverlenende instanties.
Door aan te sluiten bij dit initiatief van Nibud leveren wij een extra bijdrage aan de preventie van financiële problemen en besparen we op kosten voor schuldhulpverlening. Ruim 100 gemeenten in Nederland maken hier inmiddels gebruik van. Bijkomend voordeel is dat werkgevers hun personeel bij financiële problemen ook kunnen wijzen op deze voorziening van Nibud en de gemeente Meierijstad.

b) -Training omgaan met geld bij veranderde persoonlijke omstandigheden

Door persoonlijke omstandigheden/levensgebeurtenissen (zoals verlies van baan, echtscheiding, verlies van een partner of gezinsuitbreiding) kan de (financiële) basis tijdelijk niet meer op orde zijn. Dit kan elke burger treffen, niet alleen minima, en een betere ondersteuning door de gemeente en/of Welzijnsorganisaties is daarbij van belang.
We willen zo'n training enkele keren per jaar (laten) aanbieden voor inwoners die zich daarvoor hebben aangemeld en hiervoor belangstelling hebben. We gaan dit organiseren in samenwerking met de Welzijnsorganisaties.

In zo'n training wordt gewerkt aan het bijbrengen van vaardigheden om inwoners te helpen bij het weer grip krijgen op geld en schulden te voorkomen. Maar ook belangrijk is dat cursisten - vaak voor het eerst - in aanraking komen met lotgenoten. Het uiteindelijke resultaat is misschien niet dat alle financiële problemen zijn opgelost, maar wel dat deelnemers het zelfvertrouwen hebben dat zij hun problemen weer zelf kunnen aanpakken.

7.4 Vroeg signalering schulden

Verder willen we de bestaande afspraken rond Vroeg signalering van schulden met woningbouwcorporaties, energieleveranciers en zorgverzekeraars actualiseren.
Als de genoemde crediteuren een melding doen aan de klantmanagers schuldhulpverlening van de gemeente van een wanbetaler met een betalingsachterstand (bijv. van twee maanden of meer), kunnen we in contact komen met wanbetalers en werken aan een oplossing.

Als mensen met betalingsachterstanden eerder in beeld zijn, kan dat problematische situaties voorkomen.
Het maakt de aanpak schuldhulpverlening vaak makkelijker en de impact voor de schuldenaar blijft beperkt. Ook de maatschappelijke schade is kleiner als de schulden in een vroeg stadium geregeld kunnen worden. Waar nodig vergroten we het aantal partners met wie de gemeente afspraken maakt.

7.5 Financieel Spreekuur ROC de Leijgraaf (pilot)

Geldproblemen van scholieren/jongeren kunnen leiden tot schooluitval en een verminderde kans op een diploma of baan. Het voorkomen van geldproblemen bij jongeren is dan ook van groot belang. We willen hiervoor i.s.m. ROC de Leijgraaf in Veghel en de gemeente Uden een pilot financieel spreekuur starten op die school.
Het spreekuur is gericht op bewust worden van de eigen financiële situatie en het in staat zijn om zelfstandig acties te ondernemen om de eigen financiële situatie te verbeteren.
Het spreekuur wordt gehouden door Sociaal raadslieden van Ons Welzijn en zij hebben vooral als taak om te adviseren, ordenen en te ondersteunen.
Naast het spreekuur wordt in overleg met het ROC en de gemeente Uden ook gekeken op welke manier we lessen gericht op financiële bewustwording kunnen aanbieden.

Als blijkt dat de pilot succesvol is willen we bekijken of uitbreiding naar het voortgezet onderwijs mogelijk is.

7.6 Budget coaching ter voorkoming van Bewindvoering

Wanneer mensen niet in staat zijn hun eigen financiën te organiseren, bestaat er op dit moment alleen de mogelijkheid van beschermingsbewind. Bij deze vorm van bewind voering, die door de rechter wordt opgelegd, worden de financiële lasten doorbetaald (het beheer) door een bewindvoerder. Dit betreft de vaste lasten en de aflossing van schulden/betalingsverplichtingen. De betrokkene zelf krijgt leef geld voor zijn/haar levensonderhoud. Bij bewind voering wordt niet wezenlijk gewerkt aan gedragsverandering.

Als iemand zelf geen of onvoldoende middelen heeft, worden de kosten voor de bewind voering betaald uit de bijzondere bijstand door de gemeente . Doordat de afgelopen jaren veel mensen onder bewind zijn gesteld, zijn de uitgaven bijzondere bijstand fors toegenomen in alle gemeenten in Nederland. Dat geldt ook voor Meierijstad.

Wat ontbreekt bij onze bestaande schuldhulpverlening is een instrument waar geen rechter aan te pas komt, dat laagdrempelig is en dat het financieel beheer en budget coaching (gericht op gedragsverandering) combineert. Voorkomen is hierin beter dan genezen.
We willen daarom meer zelf gaan doen aan coaching en beheer bij hulpvragers in het schuldhulpverleningsbeleid. We kunnen daarmee mensen in een eerder stadium informeren en ondersteuning aanbieden, zodat (zware) financiële problemen en bewind voering kunnen worden voorkomen.
We proberen daarmee ook de kosten van bijzondere bijstand voor bewind voering terug te dringen. De investering in coaching levert naar verwachting tegelijkertijd eenzelfde besparing op de kosten bijzondere bijstand op.

7.7 Samenwerking met budgetmaatjes

We bevorderen de samenwerking en afstemming tussen professionals van de gemeente, Welzijnsorganisaties en de vrijwilligers/schuldhulpmaatjes.
Daarvoor organiseren we samen met de betrokken Welzijnsorganisaties scholingsmiddagen.

8. NIEUWE MAATREGELEN THEMA VOORLICHTING EN VERBINDING

Bepaalde doelgroepen worden moeilijk bereikt. We denken hierbij vooral aan werkenden en ZZP ers met een laag inkomen. Zij maken weinig gebruik van de voorzieningen die er zijn, en een deel van hen heeft ook te maken met schulden.
Er zijn veel (private) organisaties die zich richten op het verminderen van de gevolgen van armoede, en armoede onder kinderen in het bijzonder. Er is veel kennis binnen deze partijen, maar deze kennis kan beter geactiveerd en gesteund worden. Binnen het netwerk van maatschappelijke partners blijkt ook niet altijd bekend te zijn wie welk aanbod heeft.

Scholen hebben een belangrijke signalerende, informerende en doorverwijzende rol. Zij geven aan dat ouders vaak onvoldoende weet hebben van de mogelijkheden voor ondersteuning en dat zij zelf ook nog onvoldoende zicht hebben op het aanbod van de gemeente en de diverse partijen die betrokken zijn bij het vraagstuk armoede. Er is behoefte aan een overzicht van organisaties en loketten waar men terecht kan.

Ambitie

Het is onze ambitie om meer kwetsbare burgers en meer werkenden met een laag inkomen die in vergelijkbare omstandigheden verkeren dan bijstandsgerechtigden te bereiken.
We willen meer verbinding gaan leggen en de voorlichting verbeteren.

Concrete maatregelen

8.1 Ontwikkelen van een Wegwijzer

Er is behoefte aan een overzicht van organisaties en loketten waar men terecht kan voor welke diensten binnen het Sociaal Domein. Onderzocht wordt of en op welke manier een Wegwijzer (armoedebestrijding) daarin kan worden meegenomen en kan worden ontwikkeld.

8.2 Voorlichtingscampagne

We willen d.m.v. een nieuwe voorlichtingscampagne de verschillende doelgroepen beter bereiken. We ontwikkelen daarvoor een folder/ flyers. We gaan de verschillende mogelijkheden die er zijn ook beter onder de aandacht brengen van o.a. het maatschappelijk middenveld, vrijwilligersorganisaties, en diverse beroepsgroepen (huisarts, gezondheidszorg, banken, mediators, advocatuur, thuiszorg etc.) Zlto, GGD, Centra voor Jeugd en Gezin.

8.3 Armoedeambassadeur/verbinder

De SER sprak in het rapport Opgroeien zonder Armoede ook over het belang van het aanstellen van een armoederegisseur/ambassadeur.

We onderschrijven het belang van het aanstellen van een verbindingsmakelaar/armoede ambassadeur in onze nieuwe gemeente Meierijstad. Dit om de onderlinge samenwerking van al die partijen die zich bezig houden met armoedebestrijding in kaart te brengen en te verbeteren, en te helpen op individueel casus niveau afstemming en integrale benadering en afhandeling van aanvragen binnen het Werkatelier Toegang te realiseren bij een beroep op de diverse beschikbare minimavoorzieningen en op schuldhulpverlening.
Doel daarvan is ook krachten bundelen, kennis delen, het netwerk versterken, en meer integrale afstemming bereiken.
De verbindingsmakelaar is zowel extern als intern gericht. Hij/zij kent het gemeentelijk beleid op het gebied van armoede, schuldhulpverlening, Participatiewet, en bijvoorbeeld ook m.b.t. de gezondheidszorg en onderwijs en kan dit als een ambassadeur naar buiten brengen. Hij/zij weet wat de uitvoering ervan inhoudt, en gaat ervoor zorgen dat instellingen beter weten wat de gemeente doet en de gemeente beter weet wat de instellingen doen. En, nog veel belangrijker, dat alle partijen weten wat ze samen kunnen doen of voor elkaar kunnen doen op het brede terrein van armoedebestrijding.

Deze medewerker helpt ook bij de afhandeling van complexe/integrale aanvragen bij WA Toegang, bekijkt tevens of de aanvraagprocedures voor voorzieningen kunnen worden verbeterd, en geeft voorlichting aan of bezoekt beroeps groepen, zoals huisartsen, thuiszorgorganisaties, advocatuur, ondernemersverenigingen etc. om de regelingen onder de aandacht te brengen.

We gaan ervan uit dat dit tijdelijk voor 1 jaar nodig is. We denken dit het beste te kunnen doen, door aan de formatie bij Werkatelier Toegang tijdelijk 1 fte klantmanager A toe te voegen. Afhankelijk van de resultaten en ervaringen kan eind 2018 bekeken worden of een vervolg nodig is.

9. NIEUWE MAATREGELEN THEMA VERSTERKEN KINDPAKKET EN REGELING MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE

Het Kindpakket is feitelijk een verzameling van/een verzamelnaam voor regelingen die kinderen van gezinnen met een laag inkomen kunnen helpen om mee te doen op school en in vrije tijd. Het gaat o.a. om de regelingen van de gemeente zelf maar ook om regelingen van andere instanties. Het Ministerie SZW bepleit het aanbieden van Kindpakketten in de gemeenten, waarin voorzieningen zijn opgenomen voor kinderen (in natura).

In Meierijstad maken de verschillende regelingen bijzondere bijstand (voor huishoudens met kinderen), de regeling maatschappelijke participatie (zie hieronder), en de bestaande samenwerkingsafspraken met het Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, en met de Stichting Leergeld Maas & Leijgraaf onderdeel uit van het Kind pakket .

Gemeentelijk Minimabeleid/Regeling Maatschappelijke participatie

Alleenstaanden en ouders met kinderen kunnen via deze regeling deelnemen aan maatschappelijke-, sociale-, culturele-, sport- en welzijnsactiviteiten. Voorbeelden hiervan zijn: contributie (clubs/verenigingen), cursusgelden, abonnementen (bibliotheek, internet), sportkleding, seizoens kaarten, eenmalige activiteiten.
Voorwaarden:
· het inkomen van de aanvrager was de afgelopen 12 maanden maximaal 120% van het bijstandsminimum,
· het vermogen is de afgelopen 12 maanden gelijk aan of minder dan de norm van de Participatiewet.

Rechthebbenden krijgen een geldbedrag. Het bedrag is € 187,-- voor een volwassene per jaar, en € 255,-- per kind per jaar. Deze middelen zijn vrij besteedbaar. Dit vanuit de overweging dat ouders zelf verantwoordelijk zijn voor een goede besteding van de vergoeding en hierin een keuzevrijheid moeten kunnen hebben.
In 2017 is deze vergoeding t/m oktober voor 576 kinderen uitbetaald. De regeling maatschappelijke participatie voorziet nu niet in een aantal kosten, zoals winterkleding, geld voor 2e hands fietsen, zwemlessen diploma A.

We verstrekken de bijdrage vanaf 1 januari 2017 ambtshalve aan inwoners die van de gemeente Meierijstad een uitkering Participatiewet ontvangen. Dit is efficiënter, en we gaan er daarbij vanuit dat ouders de bijdrage voor hun kinderen daadwerkelijk besteden ten behoeve van hun kinderen.

We zijn voornemens in 2018 steekproefsgewijs te controleren of het geldbedrag voor de regeling maatschappelijke participatie ook daadwerkelijk aan dit doel/aan kinderen ten goede is gekomen.
Mocht blijken dat dit niet het geval is bij een groot aantal klanten dan overwegen we over te stappen op andere manieren van betaling van de vergoeding bijv. uitbetaling rechtstreeks aan de leverancier/vereniging (in natura) of via de Stichting Leergeld, het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds.

Ambitie

Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede willen we terugdringen door het Kindpakket Meierijstad te versterken. Door ouders te helpen, helpen we de kinderen.

Concrete maatregelen

9.1 Vergoeding Zwemlessen diploma A B C *

Zwemvaardigheid is niet alleen belangrijk omdat kinderen op deze manier mee kunnen doen, maar ook in het kader van veiligheid. Het is belangrijk dat elk kind leert zwemmen.
De meeste Nederlandse kinderen groeien op met zwemmen. Voor allochtone families ligt dit vaak anders. Bovendien kunnen ouders de kosten van zwemlessen (pakket A B C) niet altijd betalen.

In Sint-Oedenrode bestaat schoolzwemmen op de basisschool nog. In Veghel, Schijndel echter niet meer in het gewone basisonderwijs. De vergoeding/tegemoetkoming maatschappelijke participatie € 255,-- per kind kan hiervoor worden aangewend, maar is niet kostendekkend voor de kosten van zwemlessen Diploma A B C. Die kosten bedragen al snel € 500,-- tot € 700,- per kind.

We stellen daarom voor de bestaande vergoeding Maatschappelijke participatie voor inwoners met een inkomen tot 120% uit te breiden met maximaal € 600,-- per kind voor de kosten van zwemlessen voor diploma A B C, als er geen voorliggende voorzieningen zijn of oplossingen via schoolzwemmen.
De aanvullende bijdrage betalen we rechtstreeks aan de aanbieder (in natura).
De bestaande verordening Gemeentelijk Minimabeleid Meierijstad 2017 moet hierop worden aangepast.
We verwachten hiervoor 75 extra aanvragen.
Daarnaast kan bij acute financiële nood in een individueel geval een gespreide betalingsregeling met de zwembaden worden getroffen, of kan Leergeld of het Jeugd-sportfonds als vangnet worden ingezet.

*De gemeente Bernheze heeft vergelijkbare plannen. De gemeente Boekel heeft hierover afspraken met de Stichting Leergeld Gemert.

9.2 Uitbreiding van de Computerregeling bijzondere bijstand *

In het huidige beleid bijzondere bijstand kan een computer of laptop maar voor 1 kind worden aangevraagd per gezin.
Bij de overgang naar het voortgezet onderwijs, is dat niet altijd toereikend. Bij de overgang naar het voortgezet onderwijs is het nodig dat een kind beschikt over een pc, laptop of chromebook. Niet altijd kunnen scholen hierin voorzien door deze aan te bieden of de aanschaf te faciliteren.

We stellen daarom voor het huidige beleid computerregeling bijzondere bijstand, vastgesteld door het college, uit te breiden.
Het wordt voortaan ook mogelijk om een tegemoetkoming voor een computer of laptop aan te vragen bij de overgang naar het voortgezet onderwijs, als er geen voorliggende voorzieningen zijn of oplossingen via school.
We verwachten hiervoor 75 extra aanvragen.

*De gemeente Bernheze heeft vergelijkbare plannen. De gemeente Boekel heeft hierover afspraken met de Stichting Leergeld Gemert.

9.3 Uitbreiding samenwerkingsafspraken met Stichting Leergeld Maas & Leijgraaf

De Stichting Leergeld kan bij verdergaande samenwerking en uitbreiding van de subsidie door onze gemeente meer kinderen van wie de ouders/verzorgers het niet breed hebben, in noodsituaties financieel bijstaan. Dit door een extra subsidiebedrag beschikbaar te stellen voor de volgende kosten:

- geld voor een tweedehands fiets
- winterkleding
- vangnet zwemlessen diploma A voor kinderen
- bijdragen voor school/betalingsachterstanden voor appelgeld, schoolartikelen, ouderbijdragen

Hierin voorzien de gemeentelijke regelingen en/of een aantal scholen nu niet of niet volledig. We willen daarom de samenwerkingsafspraken met deze Stichting uitbreiden, maar tegelijkertijd ook de samenwerking van Leergeld met scholen en met andere particuliere initiatieven en partijen die actief zijn in de gemeente stimuleren.

10. NIEUWE MAATREGELEN THEMA MAATWERK EN VERSOEPELING INKOMENSTOETS

De wettelijke bepalingen van de Participatiewet, WMO en de Jeugdwet vormen tot nu toe het uitgangspunt voor de beoordeling van aanvragen en hulpvragen. Echter mogelijk maken wat nodig is en de doelen van de wet voorop stellen, stelt de zorgvrager centraal. Uitgangspunt bij de beoordeling van hulpvragen wordt dan: niet de letter van de wet staat voorop, maar het doel van de wet, mogelijk maken wat nodig is, en afspraken maken met de aanvrager wat hij/zij gaat doen om onafhankelijk te worden van ondersteuning. Een zelf gekozen route levert bovendien meer commitment op dan een opgelegde route.

Methoden die hiervoor kunnen worden bekeken:

-Methode Omgekeerde toets (Stimulansz)

Bij de omgekeerde toets wordt vooral naar het doel van de wet gekeken. Dit houdt in dat we met de burger meedenken over het effect dat hij wil bereiken en dat we kijken of dit past binnen doelstelling van het sociaal domein.

-Methode Mobility mentoring

Dit instrument is ontwikkeld als hulpmiddel om mensen die van dag tot dag leven te prikkelen lange termijn doelen te stellen en hen te ondersteunen daarbij. Mensen die jaar in jaar uit schaarste ervaren en niet kunnen rondkomen, ervaren chronische stress. Ze worden minder goed in plannen, gaan bij de dag leven. Dat vraagt van medewerkers om anders om te gaan met hulpvragen en meer begeleiding te bieden.

We zijn voorstander van meer maatwerk en willen daarbij ook de inkomenstoets versoepelen.

Versoepeling inkomenstoets

De bestaande inkomensgrens voor de individuele bijzondere bijstand en de verschillende regelingen is 120%, zodat ook bijvoorbeeld burgers die werken met een inkomen hoger dan het sociaal minimum, voor individuele bijzondere bijstand in aanmerking kunnen komen.

Als het inkomen boven 120% ligt, wordt een draagkrachtberekening toegepast bij de individuele bijzondere bijstand. Dan wordt afhankelijk van de hoogte van het inkomen, de kostenvergoeding verminderd met het bedrag van de draagkracht. De aanvrager krijgt dan niet het volledige bedrag, maar een gedeelte van de gemaakte kosten vergoedt. De draagkrachtpercentages individuele bijzondere bijstand staan in onderstaand schema.

Bijzondere bijstand algemeen	Eigen bijdrage: Inkomen tot 120%: geen draagkracht/bijdrage Inkomen boven 120%: 30% van het meerdere boven 120% Inkomen boven 140%: - 30% van het meerdere tussen 120% en 140% - 100% van het meerdere boven 140%

Er doen zich nu in de uitvoeringspraktijk situaties voor dat de hulpvrager een hoger inkomen heeft dan de normen en formeel over voldoende draagkracht beschikt, maar door schulden een feitelijk besteedbaar inkomen heeft dat minder bedraagt dan 120% of 140% van de bijstandsnorm. Enkele voorbeelden daarvan zijn hulpvragers bij wie beslaglegging heeft plaatsgevonden en burgers die een schuldregelingstraject doorlopen (van de Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP).

Het college mag volgens de Participatiewet zelf bepalen welk deel van de middelen bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking wordt genomen. De wetgever heeft hiermee het college de vrijheid gegeven om te beoordelen in hoeverre belanghebbende op grond van de Participatiewet vrijgelaten inkomen of vermogen kan aanwenden, om de kosten waarvoor bijzondere bijstand is aangevraagd te voldoen. Tevens kan het college rekening houden met buitengewone lasten of persoonlijke omstandigheden van een belanghebbende. We hebben van deze bevoegdheid tot nu toe alleen incidenteel gebruik gemaakt.

Ambitie

We willen meer gaan handelen naar de geest van de wet en mogelijk maken wat nodig is, door gebruik te gaan maken van nieuwe methodes, als bijv. Omgekeerde toets of Mobility mentoring.
Ook zijn we er voorstander van bij de uitvoering van de bijzondere bijstand en de verschillende regelingen bij hulpvragers met een inkomen tot 140% van het sociaal minimum, de draagkrachtsystematiek te versoepelen.
Dit doen we door structureel bij beslaglegging, een minnelijke schuldregeling of een WSNP schuldsanering rekening te gaan houden met het feitelijk te besteden inkomen.

Dit is vooral in het belang van werkende alleenstaanden en ouders met kinderen.
Dit past ook bij het beleid gericht op preventie van schuldenproblematiek, en helpt bij het voorkomen van hogere maatschappelijke kosten, zoals bijvoorbeeld kosten van schuldhulpverleningstrajecten, bewindvoeringskosten, kosten die gemoeid zijn met huisuitzetting, en het helpen oplossen van ernstige gezinsproblematiek, zoals uithuisplaatsingen en onder toezichtstelling van kinderen.

Concrete maatregelen

10.1 Maatwerk toepassen

We kijken naar de individuele omstandigheden en ondersteuning die nodig is voor verbetering van de probleemsituatie. Als uitgangspunt geldt een integrale aanpak samen met anderen/ andere beleidsvelden.

10.2 Inkomenstoets versoepelen

We gaan rekening houden met beslaglegging, met vastgestelde minnelijke en wettelijke schuldregelingen, en nemen in die gevallen het feitelijk beschikbaar inkomen als uitgangspunt bij beoordeling van iemands draagkracht (geldt voor inkomens tot 140%). Tegelijkertijd sturen we op het uitgaven patroon van de desbetreffende klant.

10.3 Deskundigheidsbevordering

We investeren in opleiding van eigen medewerkers rond motiverende gespreksvoering en integraal werken, met als doel bevorderen van de zelfredzaamheid van hulpvragers/klanten. Methoden die hiervoor worden onderzocht zijn o.a. De Omgekeerde toets van Stimulansz, en Mobility mentoring.
Tegelijkertijd verwachten we dat de Welzijnsorganisaties en andere professionele organisaties daarin ook gaan investeren, en we meer dezelfde taal gaan spreken.

11. FINANCIËLE CONSEQUENTIES/KOSTEN NIEUWE INSTRUMENTEN

Het kabinet heeft met ingang van 1 januari 2017 structureel extra middelen
vrijgemaakt voor armoedebestrijding. Structureel is € 85 miljoen per jaar extra beschikbaar via een decentralisatie uitkering voor inkomensondersteuning aan kinderen in armoede. Deze decentralisatie uitkering bedraagt voor Meierijstad € 296.592,- per jaar voor de periode 2017 tot en met 2021.
Het college heeft besloten om deze middelen te oormerken.

De financiële effecten van de nieuwe maatregelen zijn in onderstaand overzicht aangegeven:

Inkomsten / Decentralisatie uitkering 2017 t/m 2021 afgerond € 296.000,- op jaarbasis		**Budget 2017 € 296.000,-**	**Budget 2018 t/m 2021 € 296.000,- per jaar**
Uitgaven		**Eenmalig**	**Structureel**
Thema Aanbodversterking, preventie en samenwerking			
Ronde tafelbijeenkomsten continueren	Regulier werk		
Werkplaats Financiën (pilot) i.s.m. Welzijnsorganisaties	Regulier werk		

Doelgroepgerichte preventie: -Startpunt Geldzaken Nibud aanschaffen -Training omgaan met geld bij veranderde levensomstandigheden aanbieden i.s.m. Welzijnsorganisaties (voorbeeld Nibud training 4 groepen per jaar)			4.000,- 20.000,-
Afspraken Vroeg signalering	Regulier werk		
Financieel spreekuur jongeren ROC de Leijgraaf i.s.m. gemeente Uden			15.000,-
Budget coaching/ begeleiding en beheer in plaats van beschermingsbewind; de investering levert gelijke besparing op bij de kosten bijzondere bijstand voor bewind voering			Taakstellend
Samenwerking budgetmaatjes scholingsmiddagen	Regulier werk		
Thema voorlichting en verbinding			
Ontwikkelen van een Wegwijzer (wordt meegenomen bij event. ontwikkeling Wegwijzer voor het Sociaal domein)	Regulier werk		
Voorlichtingscampagne 2018/ ontwikkelen folder/flyers		10.000,-	
Armoedeambassadeur/verbindings-makelaar: Tijdelijk voor 1 jaar 1 fte formatie toevoegen aan WA Toegang klantmanager A € 70.000,- incl. overhead (mede i.v.m. toename aanvragen WA Toegang door versterking Kind pakket en versoepeling inkomenstoets)		70.000,-	
Thema versterking Kind pakket			
Zwemlessen diploma ABC 75 aanvragen x € 600,-			45.000,-
Uitbreiding Computerregeling overgang naar voortgezet onderwijs 75 aanvragen x € 585,-			43.875,-
Uitbreiding samenwerking met Stichting Leergeld voor schoolactiviteiten, 2e hands fiets, winterkleding of vangnet zwemlessen diploma A voor kinderen; optioneel Uitbreiding naar Schijndel/Sint-Oedenrode			10.000,-
Thema Maatwerk en versoepeling inkomenstoets			
Maatwerk/versoepeling inkomenstoets Naar schatting 120 - 150 aanvragen Uitgaan van feitelijk besteedbaar inkomen bij de beoordeling van aanvragen individuele bijzondere bijstand en regelingen bij beslaglegging, en (minnelijke) schuldregelingen van aanvragers			158.125,-
Steekproefsgewijze controle 2018 Ambtshalve toekenning vergoeding Maats. participatie Kinderen	Regulier werk		
Deskundigheidsbevordering (wordt meegenomen in Opleidingsplan WA Toegang)	Regulier werk		
Totaal uitgaven		**80.000,-**	**296.000,-**
Restant inkomsten -/- uitgaven		**216.000,- Restant wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein**	**0.-**

Meierijstad zijn we samen!

MEIERIJSTAD